

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Formanden skriver	side 2
Årsmødet 2016	side 3
Generalforsamlingen	side 4
Inger Hansens jubilæum	side 7
Jubilæumsfesten	side 8
Rosengård ved Ringsted	side 10
Præsentation af Peter Christensen	side 12
Dansk Slægtsgårdsforening søger hjælpere	side 13
Nyt fra kredsene	side 14
Oversigt over kommende arrangementer	side 16

Tidsskrift for
Dansk Slægtsgårdsforening

Juni - juli 2016

Nr. 442 - 73. årgang

Fra årsmødeudflugtens besøg på Kærsgård.

SLÆGTSGÅRDEN

LÆR AF FORTIDEN - LEV I NUTIDEN - VIRK FOR FREMTIDEN

Stiftet 5. juli 1941
www.slaegtsgaardsforeningen.dk

Forretningsfører:

Inger M. Hansen, Svalevej 13, 4440 Mørkøv, tlf. 59 27 59 77.
E-mail: imhan@post.tele.dk

Ejendomsrådgiver:

Chefkonsulent
Michael Munthe Fog
Landboforeningen Gefion
Fulbyvej 15, 4180 Sorø
tlf.: 57 86 53 00
mmf@gefion.dk

Ejendomsrådgiver
Peter Christensen. LMO.
Asmildklostervej 11. 8800 Viborg.
Hoved tlf. 7015 4000
Tlf. 8728 2568. Mobil 3092 6269.
Mail PEC@lmo.dk - Web www.lmo.dk

Hovedbestyrelsen:

Formand:
Gunhild Olesen Møller,
»Bronzehave«,
Strædet 38, 7990 Øster Assels.
Mobil 23 32 92 10.
gunhild.olesen.moller@rn.dk

Næstformand:
Karen Jacobsen
Melbyvej 3, 5610 Assens
tlf. 64 71 23 60
kj@osterbygaard.dk
(Formand: Fynskredsen)

Jens Brogaard Jensen
»Maglehøjgård«,
Hammerbakke 3, 4050 Skibby
tlf. 47 52 99 18
jensbjensen@privat.dk
(Formand: Nordsjællandskredsen)

Mogens Frigaard,
»Frigård«,
Yppernemøllevej 10, Nyker,
3700 Rønne,
tlf. 56 96 30 02
mogens.frigaard@dlgtele.dk
(Formand: Bornholm-kredsen)

Karen Andersen,
»Baungård«,
Vollerupvej 70, 4400 Kalundborg
tlf. 59 50 20 13
ok@dlgpost.dk
(Formand: Vestsjællandskredsen)

Knud Pedersen
»KildemosegårdH
Egeskovvej 18, 4700 Næstved
tlf: 55 44 51 17
kgkildemosegaard@privat.dk
(Formand: Sjælland Syd.)

Hans Jørgen Hansen
»Bregnholt«
Adelgade 88, 4880 Nysted.
Tlf.: 54 86 42 22.
bregnholtpc@hotmail.dk
(Formand: Lolland/Falster kreds)

Jens M. Knudsen
Kalmargårdparken 1, Marstrup
6100 Haderslev
tlf.: 74 57 51 65
jens@kalmargaard.dk
(Formand: Haderslevkredsen)

Chr. A. Krogh
Majbøllevej 17, 6470 Sydals.
tlf. 74 41 53 12
(Formand: Det sydlige Sønderjylland)

Jens Ulrik Tarpgaard
»Tarpgård«,
Tarpvej 13, Vedersø, 6990 Ulfborg,
tlf.: 21 42 13 83
ju@tarpgaard.com
(Formand: Ringkøbingkredsen)

Steffen Buch Juul
»Jægergården«
Høllundvej 6, Høllund, 7100 Vejle.
Tlf: 75 86 54 93.
svend-juul@hotmail.com
(Formand: Vejle-kredsen)

Anne Lis Ladefoged
»Ingvorstrup Hovedgård«
Ingvorstrupvej 7, Revn, 8500 Grenå,
tlf: 86 30 17 77
ingvorstrup@gmail.com
(Formand: Århuskredsen
og Arkivudvalget)

Gunhild Olesen Møller,
»Bronzehave«,
Strædet 38, 7990 Øster Assels.
Mobil 23 32 92 10.
(Formand: Midtjysk kreds)

Mads P. Christensen
»Als Nygaard«
Petersborgvej 11, Als, 9560 Hadsund
Tlf. 21555950
mathy@postkasse.net
(Formand : Himmerlandskredsen)

Niels Ole Volhøj
»Volhøj«
Bettevej 38,
V. Tversted, 9881 Bindslev
tlf. 40 89 74 92
enovolhoj@mail.dk
(Formand: Vendsysselkredsen)

Formanden skriver:

I weekenden 27.-29. maj 2016 har Dansk Slægtsgårdsforening afviklet sit årsmøde med Fjelsted Skov Kro som base. Med 129 på deltagerlisten må det betegnes som en rigtig fin tilslutning. Fynskredsen, med formand Karen Jacobsen, havde sammensat et flot program.

Programmet var alsidigt med besøg på godser og museer, samt haver og andre seværdigheder i det skønne fynske landskab. Desuden blev vi præsenteret for en smagsoplevelse på Ditlevsdal Bison Farm. Aftensmåltidet bestod af bisonkød, der smagsmæssigt minder meget om oksekød. Der var to generationer beskæftiget på bisonfarmen, som også er et godt eksempel på et familielandbrug der går nye veje og afsætter deres produkter dels som salg af kød og dels gennem egen restaurant samt oplevelsesøkonomi i form af præsentation af dyrene. Årsmødet var tilsmilet af et dejligt vejr.

Årsmødeforsamlingen stemte ud fra hovedbestyrelsens anbefalinger til vedtægtsændringer. Vedtægterne vil snart kunne læses på hjemmesiden i deres nye form. Jeg havde lavet en ret omfattende beretning der vil blive bragt i uddrag her i bladet. Der var ingen spørgsmål til beretningen. Senere blev jeg genvalgt til landsformand, hvilket jeg er glad for. Markering af jubilæerne var sat på som et punkt på dagsordenen. Foreningens 75 års jubilæum og forretningsfører Inger M. Hansens 50 års jubilæum. Sidstnævnte blev dog først markeret ved middagen. Anne Lis Ladefoged fra Århuskredsen havde på vegne af hovedbestyrelsen ansøgt om, at Inger M. Hansen kunne tildeles Det Kongelige Danske Landshusholdningsselskabs fortjenstmedalje i sølv for lang og tro tjeneste. Selve overrækkelsen skete forud for midt-dagen af Steffen Damsgaard, præsidiemedlem i Det kongelige danske Landhusholdningsselskab. Inger Hansen modtog samtidig et diplom om fortjenstmedaljen og Dansk Slægtsgårdsforening ønsker samtidig tillykke med jubilæet og den fine medalje.

Det fører samtidig over i min næste opfordring. Inger M. Hansen har sidste år bebudet sig afgang ved næste årsskifte. Det medfører markante ændringer. Derfor er Dansk slægtsgårdsforening gået i gang med at indsamle e-mail-adresser på sine medlemmer. Du opfordres derfor til at sende en mail til din kredsformand og meddele din e-mail adresse. Din kredsformands adresse og e-mail står på side to i Slægtsgården. Dansk Slægtsgårdsforening skal i gang med at indarbejde en ny kultur. Hvor medlemmerne skal orientere sig i bladet Slægtsgården og som supplement på hjemmesiden. Hittil har Inger M. Hansen udsendt over 3.000 breve per år. Den praksis er der ikke ressourcer til fremover. I år 2017 vil medlemskontingentet blive opkrævet per mail eller alternativt per brev. Herefter vil der ikke blive udsendt breve i år 2017. Foreningen er godt klar over, at ikke alle har mail, de vil stadig blive opkrævet per brev.

Kredsbestyrelserne skal holde sig orienteret om deadlines til bladet så de i rette tid kan indsende deres programmer. Det betyder også at arrangementerne kan komme flere til gode. Det er ærgerligt at kunne læse i Slægtsgården at nabokredsen har afholdt et spændende arrangement, men at det ikke lige var indberettet rettidigt til Slægtsgården, men at man måtte nøjes med at læse om det i bladet et par måneder efter at det var afholdt.

Gunhild Olesen Møller

Adresseændringer

bedes meddelt foreningens sekretær: Inger M. Hansen
Svalevej 13, 4440 Mørkøv. Tlf. 59 27 59 77

Slægtsgårdsarkivet:

Landbrugsmuseet,
Gl. Estrup, Randersvej 4,
8963 Auning, tlf. 86 48 48 16
E-mail:
arkiv@slaegtsgaardsforeningen.dk
Åbningstid: onsdag kl. 11-15.

Der er gratis adgang til arkivet,
når man til billetsalget i porten oplyser,
at man kun skal på arkivet.

Arkivarer:

Else Skovbo Jensen
Kløvervej 5, 8850 Bjerringbro.
Tlf.: 86 68 40 47.

Inge Nissen
Tåsingevej 22 st. tv., 8200 Århus N.
Tlf: 86 10 43 31 / 23 74 10 37.

Redaktion:

Ole G. Nielsen
Bøgeparken 25 B
4241 Vemmelev
Tlf. 24 93 34 12
OleGN@mail.tele.dk

Nr. 443 udkommer omkring
den 20. august 2016.
Deadline for indlæg 1. august 2016

Eftertryk tilladt med kildeangivelse.

Tryk: Jannerup A/S
Ndr. Ringgade 74
4200 Slagelse
Tlf. 58 52 52 22
jannerup@jannerup.dk

Årsmødet 2016

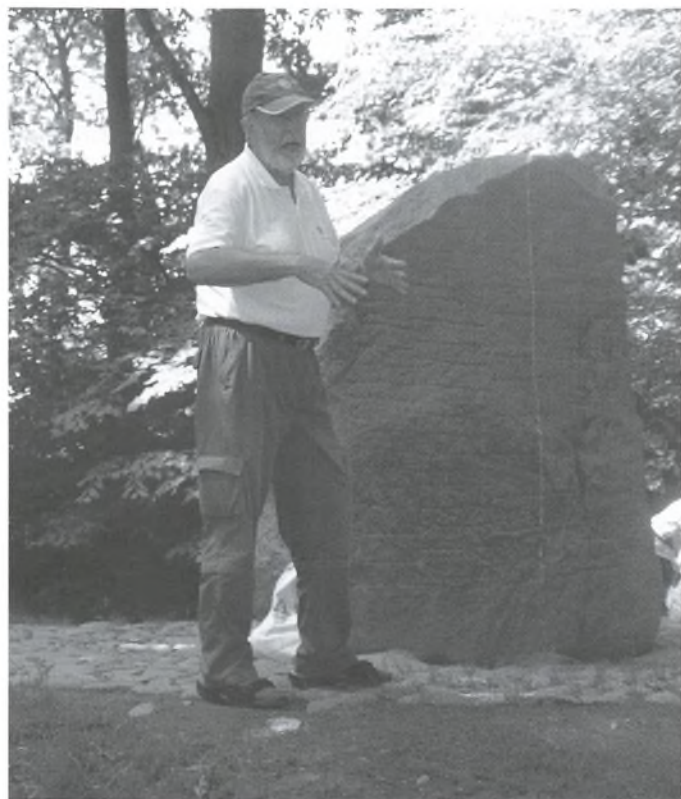
Fynskredsen havde tilrettelagt et fantastisk program for årsmødet, som var Slægtsgårdsforeningens 75 års jubilæum værdigt. Selve generalforsamlingen fik et smukt og værdigt forløb, som samlede foreningen efter det kaotiske årsmøde i 2014 og afstemningen i 2015.

Fredagen

Godt 80 medlemmer samledes foran hovedbygningen til herregården Glorup, hvor vi blev modtaget af omviseren med sammen venlighed og hengivenhed, som vore forfædre – hovbønderne – var blevet det af ridefogeden for 250 år siden. Vi fik en grundig orientering om Glorup historie, og kom derefter indenfor, hvor vi fik meget interessante forklaring på de mange malerier, hørte om de smukke stuer og møbler, som for manges vedkommende stammer fra dengang slægten Moltke indrettede sig på Glorup i midten af 1700-tallet.

Vi fortsatte til Kongsdal åben have, hvor Vagn Wazar Jørgensen tog imod. Vi spiste de medbragte frokostboller og hørte Vagn Wazar Jørgensen fortælle om sin store have. Haven er en meget stor oplevelse, og vi blev tilsmilet af godt vejr. Det var en enestående oplevelse at gå rundt i den 2 ha store have, som Vagn Wazar Jørgensen selv har skabt og holder.

Næste besøg var i Glavendruplunden, hvor Dansk Slægtsgårdsforenings tidligere landsformand, Carl Martin Christensen, fortalte levende og inspirerende om den gamle skibssætning, stenen med Danmarks længste runeindskrift og indskriftens fortælling samt sammenhængen med det nærliggende Ladbyiskib. Glavendruplunden er også et nationalt mødested med mindsten for betydningsfulde danskere.

Carl Martin Christensen fortæller om Glavendrupstenen, stenen med den længste runeindskrift.

Vel ankommet til Kærsgård samledes vi foran seletøjskammeret. Først bød landsformanden velkommen til hele årsmødearrangementet og derefter bød kammerherre Hage velkommen og orienterede om besøgets program.

Efter denne historiske manifestation drog vi til Ditlevsdal bisonfarm, hvor eftermiddagskaffen ventede. Vi blev transporteret ud i en af foldene med bisonokser og vor "rejseleder" fortalte inspirerende om de store dyr. Vi fik derefter et interessant foredrag om Ditlevsdal og bisonfarmen. Det var blevet tid til at nyde bisonokserne i deres rette element – med brun sovs og nye kartofler. Besøget sluttede i gårdbutikken, hvor man kunne lade sig friste af bisonkød på mange måder samt af et interessant sortiment af øl og vin. Det var blevet tid til at søge til Fjeldsted Skov Kro, hvor vi kunne nyde aftenkaffen.

Lørdagen

Vi samledes på Kærsgård, hvor godsejer, kammerherre H. Hage tog hjerteligt imod os. Landsformanden, Gunhild Olesen Møller, bød velkommen til selve årsmødet, og derefter blev vi delt op i grupper. For hver gruppe var der udarbejdet et program, som omfattede besøg i hovedbygningen, seletøjskammeret, transportmuseet og de nye Museum Morten Korch. Efter denne righoldige oplevelse drog vi videre til Humlemagasinet i Hamdrup. Vi blev gæstfrit modtaget af Ole Bjørn og samledes i museets sal, hvor Humlemagasinet ejer, Peder Pedersen, bød velkommen og fortalte om særudstillingen om kong Ludvig den Anden af Bayern. Efter denne forelæsning udi Bayerns historie var det tid til at se særudstillingen, humlemuseet, dukkemuseet, Sigfred Pedersensamlingen og beundre de mange haver og til slut at nyde de smukke stuer i stuehuset. Det var nu tid til at gå lidt ned ad vejen til det lokale forsamlingshus. Hvor der ventede en særdeles veltillavet frokost.

Til kaffetid samledes i på kroen, og gik derefter til selve generalforsamlingen og derefter festaftenen. (Læs nedenfor.)

Efter gudstjenesten i Skamby kirke samledes vi på kirkegården ved Kåregårds familiegravsted, hvor landsformanden, Gunhild Olesen Møller, lagde en buket blomster ved den tidligere landsformand Chr. R. Christensens grav.

Søndagen

Traditionen tro begyndte udflugten med gudstjeneste. I år var den henlagt til Skamby kirke, hvor sognepræst Ulrik Andersen med pontifikal værdighed bød velkommen. Efter gudstjenesten fortalte han om kirken og dens inventar, og derefter samledes vi på kirkegården ved Kåregårds familiegravsted. I anledning af foreningens 75 års jubilæum lagde landsformanden en buket ved Chr. R. Christensens grav. Gårdejer, MF Chr. R. Christensen var landsformand for slægtsgårdsforeningen fra 1958 til 1977.

Vi fortsatte til Gyldensteen gods, hvor lensgreve Frants Bernstorff-Gyldensteen venligt tog imod og fortalte om gårdens historie og drift. Derefter gik vi en tur i parken og kom således rundt om hovedbygningen. Efter denne både interessante og smukke oplevelse fortsatte vi til Gyldensteen Strand. Det godt 600 ha store område blev i 2011 af Gyldensteen solgt til Aage V. Jensens Naturfond, der har reableret det inddæmmede areal. Vi blev modtaget af naturrådgiver Niels Riis, Aage V. Jensens Naturfond, som meget engageret fortalte om genskabelse af det tidligere vådområde. Der blev også tid til en tur ud i området, hvor der var meget at se.

Årsmødeudflugten sluttede i restauranten til H. C. Andersen Golf, som tidligere hed Gyldensteen golfklub. Efter denne frokost var vi rustede til at tage hjem, men inden vi gik, kunne landsformanden slutte årsmødet med tak til arrangørerne for et veltilrettelagt program.

OGN

Generalforsamlingen

Efter fanen var ført ind bød formanden for Fynskredsen – Karen Jacobsen – velkommen til Fyn og til årsmødet. Derefter tog landsformanden over, bød velkommen, orienterede om årsmødets forløb og fik valgt tre stemmetællere. Til dirigent valgtes Carl Martin Christensen. Som fastslog at generalforsamlingen var lovligt indvarslet og dermed beslutningsdygtig.

Derefter aflagde formanden sin beretning, og sagde bl. a.:

Formandens beretning

Dansk Slægtsgårdsforening kan i år fejre sit 75 års jubilæum. Stiftelsen af foreningen fandt sted den 5. juli 1941. Den 2. Verdenskrig rasede. Danmark var besat af tyskerne og folk havde behov for at samles og dyrke det stabile. Det stabile talte til mennesker dengang i 1941, og det gør det stadig. Aldrig har så mange mennesker været så historisk interesserede som de er i dag.

I en verden, hvor alt ændres i et stadig hastigere tempo, har folk brug for fordybelse og for at søge mod deres rødder. Der har Dansk Slægtsgårdsforening sin force. De fleste danskere stammer fra landbrugere. Mange af os her bor stadig på en af slægtens gårde. Andre har levet deres liv med beskæftigelse i andre erhverv og er 1. eller 2. generationsindvandrere til byerne. Det betyder dog ikke, at de har glemt, hvor de kommer fra. Aldrig har slægtsforskning og gårdhistorie optaget så mange mennesker.

Dansk Slægtsgårdsforening er gået tilbage i medlemstal, det har den sådan set gjort over en lang årrække. Egentlig er der vel ikke noget mærkeligt i det, eftersom antallet af landbrug er styrtdykket.

Dansk Slægtsgårdsforenings medlemstal afspejler dog ikke det store fald i den generelle nedlæggelse af landbrug. Folk holder fast i deres medlemskab og langt de fleste medlemsophør er begrundet i dødsfald.

Jeg vil starte ved sidste års generalforsamling i Sønderborg. Årsmødet i 2015 var arrangeret af kredsen for Det Sydlige Sønderjylland. Der var et godt program og nogle spændende besøg. Tak til Chr. A. Krogh.

Jeg er glad for at være her i dag. Glad for at årsmødet sidste år tilkendegav, at det ønskede at foreningen fortsætter. En holdning jeg har stået for på de hovedbestyrelsesmøder, som jeg har deltaget i.

I flere år har der været talt nedlæggelse og den tidligere formand Peder Mouritsen havde klart bebudet sin afgang, hvis afstemningen viste et flertal for at foreningen skulle fortsætte. Der blev afgivet 96 stemmer i alt, heraf var 69 imod en nedlæggelse af foreningen, 26 for en nedlæggelse

og 1 stemte blank. Det er et ret klart resultat i en demokratisk forening, men også et resultat der afspejler forskellige synspunkter.

Allerede året forinden var der på årsmødet i Vendsyssel blevet afholdt en prøveafstemning og den viste at forsamlingen stort set var delt lige over i synspunktet om foreningens beståen contra nedlæggelse.

I 2015 blev jeg foreslået som ny formand. Der var ikke andre kandidater. Når jeg efterfølgende har mødt eller er blevet kontaktet af vore medlemmer har jeg kun mødt tilfredshed med at foreningen fortsætter, men jeg er da klar over, at ikke alle deler dette synspunkt.

På årsmødet 2015 var der ønske om at der skulle afholdes et ekstraordinært hovedbestyrelsesmøde set i lyset af denne nye situation. Jeg tog straks initiativ til et møde. Det blev afholdt i august her på Fjelsted Skov Kro. Samtidig blev det endelige omkring årsmødet 2016 aftalt.

Dansk Slægtsgårdsforening havde i et par år havde kørt en nedslidningspolitik. På årsmødet i 2015 blev der i forlængelse heraf vedtaget et årsbudget for 2015 med et underskud på omkring kr. 100.000.

Set i bakspejlet burde der have været vedtaget et alternativt budget, hvis foreningen skulle fortsætte, hvilket som bekendt blev afstemningsresultatet.

Jeg bad forretningsfører Inger Hansen udarbejde et budget for år 2016 på grundlag af 1100 medlemmer og et kontingent på kr. 300.

Foreningen har et enkelt år i nedsparingsøjemed kørt med nedsat kontingent, men ellers har kontingentet ligget uændret på kr. 250 siden år 2005.

På august mødet blev det ikke oplyst, at arkivets it skulle opgraderes. Det samme er nødvendigt med hjemmesiden. En udgift på 50.000-60.000 kr. der først kom til mit kendskab sidst på året 2015.

I august 2015 blev det også besluttet at give den tidligere formand Peder Mouritsen en afskedsgave. Der var tale om en sten. Det sker dog først i 2016 eftersom Peder Mouritsen havde ønsket gaven udsat på grund af flytning.

Som ny formand har jeg gennemlæst i de sidste 15 år numre af Slægtsgården. Det giver et indblik i foreningens drift og de ting hovedbestyrelsen har beskæftiget sig med over tid.

Det er stort set de samme udfordringer, der var for 10 eller 15 år siden. Faldende medlemstal og tilpasninger, reduktion i mødeantal, en reduceret hovedbestyrelse, nedlæggelse af bladudvalget, kontingentstigning, diskussion om antallet af blade. Samt fokus på kerneopgaven i kredsene med den decentrale struktur. Dengang som nu er det her at aktiviteterne skal udføres og medlemstegningen skal ske.

På august mødet i 2015 bebudede Inger M. Hansen sin afgang som forretningsfører med udgangen af år 2016. Senere vil vi prise denne indsats for foreningen i 50 år.

Det gør også at foreningen er nødt til at indrette sig anderledes og vi har talt om indsamling af mail adresser.

Inger har udsendt 3.000 breve om året. Det bliver ret begrænset fremadrettet, hvad der bliver udsendt af breve. Det vil også være en helt ubetalelig regnskabspost, hvis vi skal betale os fra det.

Hovedbestyrelse har vedtaget, at der i år 2016 udsendes 6

blade. I 2017 udsendes 5 blade. Tre i sommerhalvåret, hvor aktiviteterne ligger, og to i vinterhalvåret.

Frem for at modtage supplerende breve må medlemmerne orientere sig i bladene. Det er jo ret beset også formålet med, at vi udsender medlemsbladet. Aktiviteterne kan også findes på hjemmesiden.

Det it system, Inger M. Hansen betjener sig af, har ikke plads til mail adresser, men det skal det nye system tage højde for. Så resten af året 2016 vil kredsene indsamle mailadresser fra deres medlemmer. Det kan betyde, at der fremadrettet opkræves kontingent på de mailadresser vi kender.

For det bliver nødvendigt at prioritere pengene på en anden måde. For indeværende kender vi ikke udgiften til foreningens administration i 2017. Der kan tænkes flere modeller. Lige fra frivillige der påtager sig opgaverne og eventuelt deles om arbejdet til en løsning med at købe sig til kontorhjelpe. Det kunne også være en model med en intern kasserer, der attesterer udgifterne, men at regnskabet føres og fakturaerne betales af en kontorhjelpe. Jeg har bedt Inger M. Hansen skønne, hvor mange timer der skal bruges på opgaverne.

Ligeledes har Henning Hansen været webmaster og sørget for hjemmesiden. Så alt i alt flere ting der skal falde på plads. Opgaverne vil blive nærmere beskrevet i Slægtsgården, så kan det jo være at nogen henvender sig og vil påtage sig nogle opgaver for foreningen.

Der eksisterer ikke kassererregulativ, kørselsbemyndigelse eller forskrift for værdipapirhåndtering. Jeg har også varslet forretningsudvalget om, at der er flere formalia, der skal bringes på plads når opgaverne flytter.

Hovedbestyrelsen var enige om ikke at lade sig registrere som arbejdsgiver, men eventuelt købe sig til opgaveløsningen. Endelig er der selve kassererskiftet, der er både omstændeligt og ret besværligt i en forening der kun afholder et hovedbestyrelsesmøde om året. Derfor har hovedbestyrelsen besluttet at delegere opgaven med at ændre på foreningens administration til forretningsudvalget. Det består som bekendt af formand, næstformand og en person mere.

Op til augustmødet i 2015 kom der en henvendelse fra Carl Martin Christensen angående Jens og Anna Jensens fond. De tre hidtidige bestyrelsesmedlemmer ønskede at blive udskiftet grundet alder, alternativt ville de godt påtage sig opgaven med at få fonden lagt sammen med fonde i tilknytning til Dalum Landbrugsskole.

Eftersom renteniveauet er lavt er der ikke meget til uddeling til unge landmænds rejselægater. Kravet til revision sluger renteindtægterne. Hovedbestyrelsen har ikke noget at sige over fonden, men kan alene udpege folk til den. Jeg spurgte i februar, hvordan det gik med en eventuel sammenlægning. Carl Martin Christensen svarede, at man arbejdede på at der skulle være en fondsbestyrelse bestående af forstanderen og en elev fra Dalum Landbrugsskole, samt et medlem udpeget af Dansk slægtsgårdsforening. Jeg spurgte til, hvordan man ville sikre at midlerne stadig kom unge fra hele landet til gode. Jeg har ikke hørt mere til planerne i skrivende stund. Hidtil er ca. 200 unge fået rejselægater.

På hovedbestyrelsesmødet i april blev den nye ejendomsrådgiver Peter Christensen præsenteret. Han fortalte om sit

hidtidige virke, og jeg er da helt sikker på, at vi har fået en god afløser for Poul Hjort, der ligeledes er tilknyttet LMO i Viborg.

Arkivudvalget bad mig omkring juletid deltage i et møde på Gammel Estrup hvor Dansk Slægtsgårdsarkiv har til huse. Som et led i udflytningen af statslige arbejdspladser skal Jagt- og Skovbrugsmuseet i Hørsholm udflyttes. Jeg kontaktede museumsdirektør Peter Bavnhøj og fik et møde i stand og spurgte samtidig om udflytningen ville berøre arkivet. Det var der ingen tanker om. Som mødeforberedelse rekvirerede jeg lejekontrakten. Dansk Slægtsgårdsarkiv har en fortløbende kontrakt der er uopsigelig i 5 år. Slægtsgårdsarkivet passes af de to flittige arkivarer Else Skovbo og Inger Nissen. De fortjener en tidssvarende it understøttelse, så det håber jeg falder på plads.

Hvis Dansk slægtsgårdsforening af den ene eller anden grund ikke formår at videreføre arkivet vil museumsdirektør Peter Bavnhøj være behjælpelig med at finde en løsning. For mig at se vil det ikke blive til en bedre løsning end den service vi tilbyder de besøgende for indeværende. Som en sidebemærkning kan oplyses at den danske arkiververden er i opbrud og meget ender i disse år i Statens Arkiver i Viborg.

Et hovedbestyrelsesmedlem foreslog at kredsene fik nogle ekstra blade så de kunne lave en hvervekampagne. Kredsen skulle selv melde sig om de ønskede ekstra blade. Ole G. Nielsen medbragte bladene til hovedbestyrelsesmødet i april. Det betyder at foreningen ikke er belastet med udgifter til forsendelse, og det er forholdsvis billigt at få trykt ekstra blade. Eftersom jeg forlod mødet sidst, var der kun få blade tilbage, så der har været en vis interesse for ekstra blade.

Jeg har i årets løb deltaget i et møde i Vestsjællandskredsen. Der var generalforsamling og de lavede samtidig deres årsprogram. Jeg deltog også i et møde i Vejle Kredsen. Især på det sidste møde var der god tid til at tale med medlemmerne om emnerne på det forestående hovedbestyrelsesmøde.

Vore medlemmer spænder vidt i forhold til it-kompetencer. Nogle sidder flere timer hver dag ved computeren. Yderpunktet var et medlem der ikke ejede en computer. Flere nævnte at det kunne være en ide at udsende medlemsbladet elektronisk i form af et nyhedsbrev. Det har der dog ikke været talt om i hovedbestyrelsen. Jeg fik det indtryk at medlemmerne er ret omstillingsparate.

Krisen kradser i Dansk landbrug. Vi skal nok vænne os til at se på forskellige former for slægtsgårde. Hidtil har det mest været produktionsgårde, men det kan jo også være fritidslandbrug og ejendomme uden jord, men med et gårdanlæg som nogen ønsker at bevare til boligformål. Husk det er op til jer alle at være der, hvor nogen kan finde på at ville købe et medlemskab til Dansk Slægtsgårdsforening.

Vi er i år samlet 129 personer til årsmødet ifølge navnelisten. Det er et meget flot fremmøde i en landsdækkende forening med en decent struktur. De fleste landsforeninger i Danmark ville være meget misundelige over dette fremmøde. I mange landsforeninger sidder kun en ganske lille flok på deres årsmøder. Vi skal være stolte og glæde os over tilslutningen.

Der har været et travlt år og der har været mange forskellige opgaver.

Vi er en forening der drives af frivillige. Af de personer der sad i hovedbestyrelsen for ti år siden var der kun fem tilbage på mødet i april 2016. Hovedbestyrelsen bestod endda dengang af 21 medlemmer. Siden har yderligere to kredse bebudet ændringer.

Inger M. Hansen har meddelt at slægtsgårdsrejsen dette år desværre må aflyses. Der var kun 33 tilmeldte og det var ikke tilstrækkeligt til at få økonomien til at hænge sammen. Rejserne plejer at foregå i forsommeren. Denne rejse var berammet til at foregå i august. Rejsetidspunktet kan jo have spillet en rolle.

På årsmødet i 2015 blev det foreslået at foreningen skulle have et nyt navn. Der blev opfordret til at man henvendte sig. Jeg modtog ingen forslag. Så det forslag er at betragte som udgået.

Tidligere har der også været efterspurgt et nyt logo. Også dette forslag kom der heller ingen respons på.

Hermed en tak til kredsene for deres indsats. Det er op til jer selv at sørge for, at der sker noget. Det er også meget forskelligt, hvad I satser på. I min hjemkreds, Midtjysk Kreds, gik vi fra 2-3 møder per år til fire møder. Det gør, at vi kan tilbyde et mere alsidigt program og få flere i tale. Det betyder også noget for medlemstallet, at der sker noget, og der skabes en god stemning på møderne.

Tak til arkivarerne Else Skovbo Jensen og Inge Nissen. I gør et stort arbejde. Jeg håber meget at den nye it løsning bliver en lettelse i arbejdet.

Tak til Ole G. Nielsen for din indsats med bladet Slægtsgården. Jeg glæder mig hver gang til at læse om vore aktiviteter. Jeg ved, at du har det godt med at samle stof sammen og få det omsat til et læseværdigt blad.

Tak til Inger M. Hansen og Henning Hansen for jeres indsatser. Som ny formand har det været Inger, jeg har trukket på, når der var ting der skulle afklares. Du svarer hurtigt og sagligt, det kan jeg godt lide.

Jeg håber foreningen finder nogle gode løsninger, når I fratræder. Det kan aldrig blive det samme. Det er alle her klar over.

Til sidst vil jeg sige tak til de fremmødte til årsmødet for en flot tilslutning.

Samtidig vil jeg benytte lejligheden til at takke de medlemmer, der har fornyet deres medlemskab i år 2016.

Slutteligt vil jeg glæde mig over at vi ikke siger farvel til hinanden for altid efter dette årsmøde, men kan glæde os til at mødes i Viborg i år 2017 til nogle spændende dage og på Sjælland i 2018.

Tak fordi I lyttede.

Formandens beretning blev taget til efterretning.

Formanden for arkivudvalget, Anne Lis Ladefoged, aflagde beretning fra Slægtsgårdsarkivet, og det fremgik, at arkivet er i god gænge, der kommer ikke så mange personlige henvendelser på arkivet, men til gengæld er der elektroniske henvendelser.

Beretningen blev taget til efterretning.

Som formand for Jens og Anna Jensens fond oplyste formanden for fonden – Carl Martin Christensen, at man gerne vil opløse fonden, da den er for lille og afkastet dårligt levner midler til uddannelseslegater. Derfor kan fonden gå sammen med andre fonde med tilknytning til Dalum landbrugsskole.

Beretningen blev taget til efterretning.

Det var blevet tid til regnskab og budget. Forretningsfø-
ren havde omdelt regnskabet for 2015 og budget for 2016.
Underskuddet var på 95.994,99 kr. og det lå lidt under det
budgetterede underskud på 98.400 kr. Kassebeholdningen
var 1. januar 2016 på 447.264,77 kr. Budgettet for 2016
arbejder med et underskud på 57.250, som forudsætter af
foreningen holder et medlemstal på 1100. Regnskab og
budget gav ikke anledning til kommentarer og begge dele
blev godkendt.

Næste punkt var behandling af indkomne forslag.
Hovedbestyrelsen havde fremsendt fire ændringsforslag til
vedtægterne. Det første forslag
præciserede, at der ikke kan stemmes per fuldmagt. Det
næste forslag var mere vidtgående, da det ville fjerne
kravet til, at landsformanden skal være slægtsgårdsejer.
Forslaget blev trukket tilbage, og i stedet for vedtog gene-
ralforsamlingen, at ethvert medlem af foreningen kunne
blive formand. Det tredje forslag var noget teknisk om
tegningsret, og det blev vedtaget. Og endelig forkastede
generalforsamlingen et forslag om, at kredsene skulle have
andel af det medlemsbidrag, som indbetales til landsfor-
eningen.

Dagsordenens punkt 9 var valg af formand, og Gunhild
Olesen Møller genvalgte uden modkandidat.

Michael Munthe Fog og Vagn Juel Jørgensen genvalgte
til revisorer.

Punkt 11 hed jubilæer. Og der var faktisk tre.
Landsformanden holdt en tale, med tilbageblik på forenin-
gens 75 år.
Markeringen af Inger M. Hansens 50 års jubilæum blev
udsat til aftenfesten.

Og endelig blev Rasmus Jørgensen, Annasminde blev
hyldet, da han har været medlem af foreningen gennem
alle 75 år, og som anerkendelse af hans trofasthed overfor
foreningen modtog et sæt mancheknapper med slægts-
gårdsforeningens logo.

Næstsidste punkt på dagsordenen var fastsættelse af møde-
sted 2017. Efter indbydelse fra Midtjysk kreds afholdes
årsmødet 27.-28. maj i Viborg.

Under eventuelt takkede Rasmus Jørgensen for hilsenen
og gaven.

Derefter kunne dirigenten takke for god ro og orden, og
landsformanden takkede Carl Martin Christensen for et
godt afviklet møde.

Rasmus Jørgensen fik i 1941 af sin moder et medlemskab af den nystiftede Slægtsgårdsforening, da han fyldte 8 år. Dette medlemskab er holdt ved lige siden. Rasmus Jørgensen har bl. a. været aktiv i Dansk Slægtsgårds kredsbestyrelse på Lolland-Falster. Men han har også været aktiv i Danske Kornproducenter og Tolvmandssektoren.

Rasmus Jørgensen overtog i 1971 slægtsgården Annasminde, og her bor han stadig med hustruen Birthe. Rasmus Jørgensen er, så vidt det vides, det eneste medlem, som har stået på medlemslisten gennem samtlige 75 år.

*Steffen Damsgaard fra Det kongelige danske Landhusholdnings-
selskabs præsidium overrækker selskabets Hædersmedalje for lang
og tro tjeneste til Inger M. Hansen.*

Inger Hansens jubilæum

Festaftenen blev noget ganske særligt, idet vi fik besøg
af Steffen Damsgaard, præsidiemedlem i Det kongelige
danske Landhusholdningsselskab. Han holdt en meget
smuk tale for Inger M. Hansen, der motiverede tildelingen
af Landhusholdningsselskabets Hædersmedalje for lang og
tro tjeneste.

Derefter fik Anne Lis Ladefoged, formand for arkivud-
valget, ordet og bragte foreningens hyldest til Inger M.
Hansen. Fru Ladefoged sagde bl. a.: Jeg har fået betroet
at sige Jer – Inger og Henning – tak for det store arbejde,
som er udført på allerbedste vis. Det er vanskeligt at finde
ord for indsatsen gennem 50 år, men Inger, du har gennem
alle årene varetaget foreningens interesser særdeles flot.
Slægtsgårdsforeningen har ikke store pengetanke, men vi
har nok, og det har du sørget for. Og så kom jeg til at tænke
på historien om Den barmhjertige Samaritaner. Havde han
ikke haft penge til salve, forbindinger og midler til at betale
for pleje og værested for den tilskadekomne, hvordan mon
så historien var sluttet?

Hvad kan der gøres for den hjælpeløse? Se, når en kreds
har et arrangement og pludselig står med et underskud,
som de ikke selv kan klare, hvad gør man så? Man ringer
til Inger! For skønt Inger ikke bogstaveligt talt sidder på
pengekassen, så ved hun, hvad der er deri og hvordan det
skal administreres.

Er man i tvivl om noget kan man spørge Inger.
Inger er forretningsføreren og den udadvendte. Henning
holder sig mere i kulissen, men ingen må undervurdere
hans arbejdsindsats for både Inger og Slægtsgårdsforenin-
gen.

I dag har Inger fået den fornemme hædersbevisning for
lang og tro tjeneste. En flot medalje i sølv. Dertil hører et
fint diplom, der er i guldramme. Sølvet kunne være for din
venlige og korrekte tale. Man siger jo tale er sølv – tavshed
er guld. Din betydning for Dansk Slægtsgårdsforening kan
ikke udtrykkes i ord. Derfor guldrammen. Til lykke.

Alle tilstedeværende tilsluttede sig fru Ladefogeds indlæg
med stående ovation.

Jubilæumsfesten

Fjeldsted Skov Kro havde sammensat en delikat menu, som var et godt udgangspunkt for festaftenen. Undervejs holdt formanden for Centrovicé (den fynske landboforening), Niels Rasmussen festtalen og Carl Martin Christensen holdt talen i anledning af foreningens 75 år jubilæum. På et tidspunkt kom operasanger Jesper Buhl og hans hustru, pianistinde Hanne Bramsen Buhl, med et velvalgt underholdningsprogram, der indledtes med Jeronimus sang fra Maskerade og sluttede stemningsfuldt med "Underlige aftenlufter."

Festtalen ved Jubilæumsfesten

Talen blev holdt af Niels Rasmussen formand for Centrovicé

Til lykke med 75 årsjubilæet.

Det der et faktum, at det der betyder noget for en landmand, faktisk ligger et helt andet sted, end overtrukne kassekreditter, politiske rammevilkår og miljøreguleringer. Landmænd går faktisk derhjemme og gennem generationer har man flyttet på det der er hans eller hendes projekt.

Noget at leve af og noget at leve for, er et nyt tema, som Landbrug og Fødevarer har slået an. En kollektiv krammer. Nu kunne man så vælge at gøre sig morsom over det. Når vi nu ikke kan leve af, så må vi fokusere på at leve for. Det ligger egentlig ikke så fjernt. Det er et projekt, der drejer sig om faglig stolthed i forhold til det daglige arbejde. Et projekt, hvor landmanden føler sig som en del af en meget større sammenhæng. Som en del af årets gang og årstidernes skiften. Som en del af mange generationers arbejde, og for os, der bor på en slægtsgård, rykker den del ind og bliver meget konkret.

Hvem er det, der i en lige linje tegner sporet tilbage til stavnsbåndets ophævelse?

Lige siden bønder og arbejdere tog samfundet over fra en magtelite, har en central del af landbrugskulturen været præget af overskriften: ansvarlighed og fællesskab.

Hvor oplysningstidens folkelige vækkelse flyttede almuen fra at være en flok fordrunkne landarbejdere, der som Jeppe sov på møddingen, og til at være oplyste bønder, der gjorde sig fortjent til at få en grundlov, der mere formelt gav dem magten i samfundet.

Jeg gik forbi Frihedsstøtten tirsdag, da jeg var i København. Jeg synes faktisk den står meget velplaceret på Vesterbrogade, og minder forbipasserende om, hvad det var for en aftale samfundet indgik med bønderne, og som gennem generationer har været ledestjernen i landbokulturen. Indskriften kan vel sammenskrives i: Et retfærdigt styre, der giver borgere og bønder frihed, kan forvente at borgere vil være tro mod fædrelandet. Arbejd til gavn for medborgere, og vær ansporet af flid, det giver landet velstand.

Det er så her Slægtsgårdsforeningen kommer ind i billedet. Ansvarlighed og fællesskabsfølelse er i vores samfund ved at gå af mode. Det kommer mere klart til udtryk i de spændinger der er mellem landbruget og det øvrige samfund. Vi kommer i klemme med vores ansvarlighed. Nu er dagsordenen egoisme og selvtilstrækelighed. Det modsætningsfyldte samfund, der konstant tager udgangspunkt i konflikten. Frygten og usikkerheden bliver referencerammen, frem for ansvarsfølelse og fællesskab, og vores fælles projekt, at udvikle samfundet til alles bedste, fortøner sig i det fjerne.

Jeg vil betegne slægtsgårdsforeningen som kulturbærer i denne sammenhæng. Kulturbærer for den del af vores kultur, der til nu har skabt sammenhængskraften i samfundet. Så måske er den opgave, der ligger i Slægtsgårdsforeningen en opgave, der rækker langt ud over at skabe rammer for det interessefællesskab, der tilfældigt er blandt bønder, der bor på en slægtsgård.

Opgaven ydmygt at gøre opmærksom på, at vi alle blot er en lille del af et fælles projekt, og være med til at danne modpol til nutidens X-faktorgeneration, der går med opfattelsen af, at de er projektet.

Lad os samle alle gode kræfter omkring den opgave, og som en del af det, så håber jeg slægtsgårdsforeningen også i fremtiden vil være med til at bidrage til at næste generation får det rette perspektiv på tingene.

Det tror jeg, er jeres væsentligste opgave.

Slægtsgårdsforening gennem 75 år

Tale af Carl Martin Christensen ved jubilæumsfesten.

Som alle ved blev Slægtsgårdsforeningen stiftet den 5. juli 1941 på et møde i Odense. Foreningens navn var dengang "Foreningen til bevarelse af danske slægtsgårde". Baggrunden var en række artikler i Familiejournalen, som var skrevet af journalist Chr. Damm. Artiklerne var vel provokeret af besættelsen, og den kendsgerning, at i Sønderjylland, hvor han kom fra, var der på det tidspunkt stridigheder med mindretallet, som gjorde meget ud af at bekræfte sig i de familiære traditioner.

Den første formand blev gårdejer og landbrugskandidat Jørgen Pedersen, Thorsgård i Gislinge ved Holbæk. Han var en tid folketingskandidat opstillet af Det radikale Venstre.

I bestyrelsen indtrådte fra Fyn, proprietær Bent Bjergskov, Rosenlund, og han forblev aktiv i foreningen til sin død i 1981.

Chr. Damm blev foreningens sekretær og redaktør af medlemsbladet Slægtsgården, der udkom første gang i 1942.

I 1943 blev gårdejer og ingeniør H. M. Markersen fra Rødby formand, en post han bestred indtil 1958. Markersen var meget engageret i inddæmningsprojekter, ikke mindst Rødby Fjord. Han var sognerådsmedlem og en tid medlem af Landstinget for Det konservative Folkeparti.

Fra 1948 blev Hans Balle tilknyttet foreningen, først som medlem af bladudvalget, senere som sekretær og ejendomskonsulent, og det var ham, der skrev skødet, da jeg overtog Kåregård i 1969.

I 1958 trak H. M. Markersen sig som formand, og i stedet valgtes Chr. R. Christensen, som var min far, og han bestred jobbet til sin død i 1977. Også han havde en lang politisk karriere – sognerådsformand, amtsrådsmedlem og folketingsmand. Det var far der i 1966 bad sin datter – og min søster – Inger om at overtage noget af administrationen af foreningen, og det har hun så gjort siden med stor succes.

Efter fars død valgtes gårdejer Jens Peter Petersen fra Farendløse ved Ringsted til formand. Han var hjemmevernskonsulent, sad først i sogneråd og derefter i byråd, var amtsrådsmedlem, men nåede aldrig sin store drøm om en plads i Folketinget.

Jens P. Petersen valgtes at trække sig tilbage i 1987 og en enig hovedbestyrelse pegede på mig som formand, der blev 2. generation fra Kåregård. Jeg forblev formand til 2006, da Peder Mouritsen, Sædding Storgård blev formand, en post han beklædte indtil sidste år, da Gunhild Olesen Møller blev valgt.

Inger M. Hansen sammen med to af de formænd, som hun har serveret gennem mange år: Carl Martin Christensen (1987-2006) og Peder Mouritsen (2006-2015).

Foreningen arkiv – Dansk Slægtsgårdsarkiv – har ført en omskiftelig tilværelse, først i et lille rum hos Dansk Folke-mindesamling, senere i nogle lokaler hos Kreditforeningen Danmark og efter nogle år i depot hos arkivudvalgsformand Vagn Mathiasen kom det til Landbrugsmuseet i Ringsted. I 1993 indrettede slægtsgårdsarkivet sig hos Dansk Landbrugsmuseum på Gl. Estrup, og det er givetvis de bedste forhold vi nogensinde har haft til arkivet. Der har i en årrække været tilknyttet en række dygtige og entusiastiske medarbejdere til arkivet, som efter min mening er af meget stor historisk og kulturel værdi.

Bladet Slægtsgården har været foreningens direkte kontakt til medlemmerne, og bragt et utal af artikler om danske gårde. Det var Chr. Damm der startede. Senere blev Ib Poulsen fra Odense redaktør, og han blev efter 25 år afløst af Hans Hviid i 1974. Da han valgte at stoppe for 30 år siden indrykkede vi en lille notits i bladet, hvor vi søgte en redaktør. På et møde i Odense mødte landsformanden, bladudvalgsformand Peder Møller Frifelt og jeg en trivelig, ung mand fra Vestsjælland, og han har nu redigeret 180 numre af Slægtsgården, så det må siges, at have været et vellykket møde.

I perioder har foreningen udbudt rejser, og i 1996 begyndte en nye æra for Slægtsgårdsrejserne.

Mit lille indlæg i jubilæumsfesten, skal munde ud i et hjerteligt til lykke til foreningen, med tak for mange gode oplevelser, hvor jeg har lært mange herlige mennesker at kende, og et ønske om det bedste for foreningen i fremtiden.

Tak

Tak for opmærksomheden ved mit 50 års jubilæum i Slægtsgårdsforeningen.

Tak for medaljen, tak for blomster, tak for alle de rare og velmenende ord.

*Mange hilsner
Inger*

75 år

Den 13. juli fylder Mogens Frigaard 75 år. Han har siden 1998 været formand for Dansk Slægtsgårdsforening på Bornholm, hvor han har ydet et solid indsats for foreningens beståen på øen.

I 1967 forpagtede Mogens Frigaard sit hjem "Frigård" ved Nyker, som han overtog i 1973. Sammen med hustruen Helen har de lagt et stort arbejde i at bevare den gamle gård, der er i typisk bornholmsk stil.

Mogens Frigaard er Ollerupgymnast og har brugt sin uddannelse som gymnastiklærer til både børn og voksne. Mogens Frigaard er også formand for Nyker Lokalarkiv.

Dansk Slægtsgårdsforening ønsker til lykke med fødselsdagen og bringer en stor tak for din indsats for foreningen.

Rosengaard ved Ringsted

I år er det 150 år siden slægten Suhr erhvervede den gamle hovedgård Rosengaard i Kværkeby sogn øst for Ringsted. Gården er kendt af mange medlemmer af slægtsgårdsforeningen, fordi det er her vi samles, når vi skal på forturen til årsmødet eller på slægtsgårdsrejsen.

I midten af 1300-tallet ejede Nicolas Jonsson Rosengaard. Han afhændede i 1364 sin hovedgård til Ringsted kloster, og efter reformationen blev Rosengaard sammen med det øvrige Ringsteds klostres tilliggende krongods. I 1664 overgik Rosengaard til privat eje, idet Hans Olufsen købte gården, som kaldtes Kværkebygård. I 1685 overtog hofembedsmand Bolle Luxdorph til Sørup Rosengaard. Efter hans død i 1698 arvedes gården sammen med Sørup af svigersønnen, kammerherre, greve A. C. Knuth til Knuthenborg, hvis anden hustru Ida Margrethe – født Reventlow – i 1743 oprettede baroniet Conradsborg af de tre hovedgårde: Rosengaard, Sørup og Sandbygård for sin søn Conrad Ditlev Knuth, hvis søn Adam Christoffer Knuth i 1784 overtog baroniet. I 1796 besluttende lensbaronen at erstattes godset med en substitutionskapital og sælge de tre hovedgårde.

Rosengaard blev købt af kammerråd Larsen ejer af Benzonseje (Risbyholm), som i 1806 solgte til Peter Octavius Andersen, der afstod til løjtnant Pingel, hvorefter Johan Frederik Hilarius Kalkau erhvervede gården i 1832.

Suhr

I 1866 købte Johannes Theodor Suhr Rosengaard. Til gården hørte 456 tdr. land ager og eng, 389 tdr. land skov

og mose. Den nye ejer var ved erhvervelsen forvalter for Berritzgård på Lolland.

Han nedstammede fra en dansk familie, der kan føres tilbage til hoffourer hos kong Frederik den Tredje. Hans efterkommer Johan Peter Suhr (1712-1785) drev en blomstrende storhandel i hovedstaden som hørkræmmer og grosse-erer. Han var viceborgmester i København og udnævntes til etatsråd. I 1749 stiftedes Handelshuset J. P. Suhr og Søn. Husets hovedforretning var handel med jern og navnlig med kul, men i øvrigt beskæftigede man sig også med al mulig anden vareomsætning og med bankierforretning. Godsejer Suhr, Rosengaard nedstammede fra Ole Bernt Suhr, der havde etableret sig som købmand i Nyborg. I 1855 overtog han Handelshuset J. P. Suhr og Søn. I 1864 var handelshuset medstifter af og hovedparthaver i Kryolit-Mine- og Handelsselskabet. Handelshuset var med til at stifte Privatbanken, Store nordiske Telegrafskab og Det forenede Dampskibsselskab.

J. Th. Suhr (1835-1888) var gift med Julie Margrethe Jørgensen (1842-1883), datter af godsejer Jørgensen, Sølstedgård. Straks efter overtagelsen af Rosengaard lod han en ny hovedbygning opføre og den står i det ydre uændret med de to karakteristiske tårnagtige midterpartier.

Efter Johan Theodor Suhrs død overtog sønnen af samme navn faderens gods. Johan Theodor Suhr var født på Berritzgård i 1862. Han var landbrugskandidat. Han var gift med Eva Augusta Fabricius, født på Skovsgård i 1871. Faderen, Peter Frederik Fabricius besad Skovsgård og moderen, Tofa Qvistgaard, havde arvet hovedgården Lyng-

bygård og købte senere sædegården Gjerdrup. Da Johannes Theodor Suhr overtog Rosengård i 1888 omfattede godset 104 tdr. hartkorn, hvoraf godt 41 tdr. var fri hovedgårdstakst. Skovdistriktet omfattede et samlet areal på 679 tdr. land. Avlsgårdens samlede areal var 280 tdr. land, deraf 223 ager, 45 eng, have og gårdsplads 12 ha. Besætningen bestod af 80 køer, 38 stk. ungvæg og kalve, 2 tyre, 13 heste, 34 plage og føl samt 24 får. Godsejeren driver selv avlsgården. Afbyggergården Bedstedgård, oprettet i 1862 af det såkaldte Bedsted Overdrev, er bortforpagtet. Arealet udgjorde 224 tdr. land, deraf 200 ager og 24 eng.

Efter Johannes Theodor Suhrs død i 1920 sad enken, Eva Suhr, i uskiftet bo indtil 1933. Rosengaard og Bedstedgård blev bortforpagtet til sønnerne Erik Suhr og Johannes Theodor Suhr. I 1933 overtog Erik Suhr Rosengaard og broderen Bedstedgård.

Erik Peter Frederik Suhr blev gift med Ellen Margrethe von Voss, datter af fabrikant von Voss, Fredericia.

Det meste af skoven blev solgt sammen med skovridergården Humleore.

Besætningen var blevet udvidet og bestod nu af 160 køer og 80 ungreaturer.

I 1968 blev Rosengaard overtaget af fjerde generation ved datteren og svigersønnen – Ruth og Bent Engelsborg, som med stor pietetsfølelse har værnet om gården.

Bent Engelsborg var ikke alene en dygtig landmand, han var også engageret udenfor hjemmet, bl. a. sad han i Ringsted byråd, hvor han repræsenterede Det konservative Folkeparti. I en årrække var han bestyrelsesmedlem i Dansk Slægtsgårdsforenings kreds Sjælland Syd, og her afløstes han af sin hustru, der stadig tjener foreningen som revisor.

I 2006 dannedes Rosengaard I/S med Niels Christian Engelsborg von Voss og datteren Helle Engelsborg Karlsten, og dermed kom femte generation på plads.

Den suhrske Stiftelse

Godsejer Suhrs farbroder var grosserer Johannes Theodorus Suhr, (1792-1858, der overtog firmaet J. P. Suhr & Søn i 1842, efter i mange år at have været prokurist for moderen, der sad som enke og indehaver.

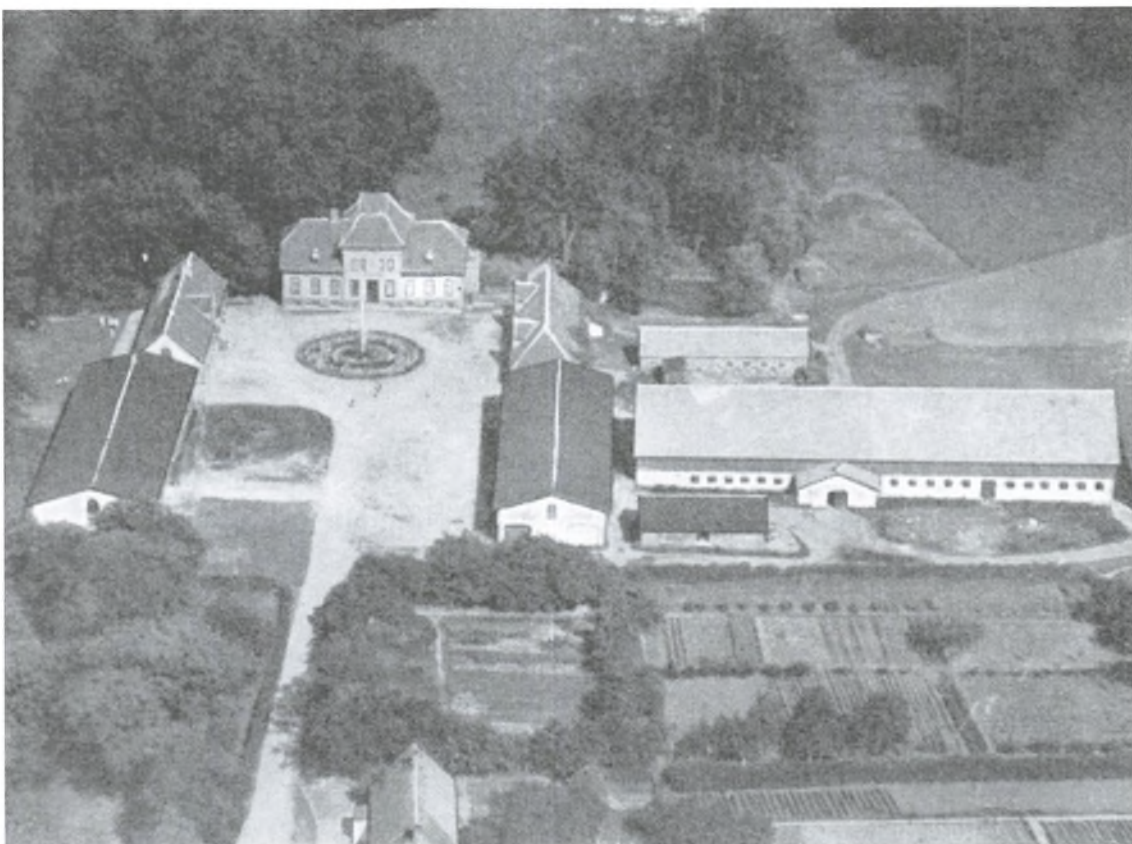
1840 erhvervede han Schimmelfmannfamiliens lystejeendom Sølyst. I 1853 købte Suhr Bonderupgård og i 1856 Merløsegård. Suhr var barnløs, men testamenterede sin formue til en familiestiftelse. J. P. Suhr & Søn omdannedes 1897 til A/S Det danske Kulkompagni. Familiestiftelsen besidder stadig de to hovedgårde Bonderup og Merløsegård samt slægtens ejendom i København - Gammeltorv 22, hvor der er to mindestuer. Resten af bygningen er lejet af Folketingets ombudsmand.

Biskop Suhr

Johannes Theodor Suhr (1896-1997) var den første danske katolske biskop siden reformationen. Hans farfar var broder til den første godsejer Suhr, Rosengaard.

OGN

*Hovedbygningen ligger mod øst mod have og park. Den er opført i 1866. Mod nord er to fritliggende fløje. Nærmest hovedbygningen forpagterboligen og i dens forlængelse en grundmuret bygning, der rummer værelser, garage, magasin og maskiner. Mod syd ligger hestestalden, som i sin arkitektur passer til beliggenheden ved hovedbygningen og overfor forpagterboligen. For enden af hestestalden er en stor lade og bag den en stor kostald og et svinehus.
Foto ca. 1930*

Peter Christensen

Dansk Slægtsgårdsforenings nye medarbejder, som kan rådgive ved ejendomshandel og generationsskifte, er Peter Christensen, ejendomsrådgiver hos LMO. Redaktionen har bedt Peter Christensen om at præsentere sig, hvilket sker med denne artikel:

Jeg er blevet anmodet om en præsentation af mig selv og min baggrund.

Jeg er nordjyde og har altid boet i Vendsyssel – Hammer Bakker ved Vodskov – 15 km nord for Aalborg.

Jeg er uddannet landinspektør i 1986 og har arbejdet med faget og tilknyttede funktioner i næsten 30 år. En af mine primære arbejdsområder har været lovgivning i det åbne land og administration af landbrugsloven i mere end 13 år. Jeg har derfor et bredt kendskab til den lovgivning som slægtsgårde ofte støder på.

Areallovgivning kan have mange ansigter – naturbeskyttelsesloven, skovloven og planlovens regler for landzone. På benyttelsessiden er det landbrugsloven, råstofloven og miljøbeskyttelse ved udvidelse af husdyrhold.

Der er desværre ikke så mange erhvervsaktive i Danmark, som kender sammenhængen mellem ovennævnte lovgivninger. Det har jeg kunnet se de seneste knap 8 år, hvor jeg har arbejdet i landbrugsrådgivningen som ejendomsrådgiver (den beskyttede titel er nu ændret til ejendomsrådgiver, men er reelt det samme).

Jeg har i knap 6 år været ansat hos LMO med base i Viborg, men med arbejdsopgaver i det midt- og østjyske. Jeg arbejder udover ovennævnte lovgivningsområder med ejendomshandler af forskellig karakter – nabohandler, generationsskifter og udstykningssager. Der kan i enkelte tilfælde også være tale om hushandler, hvis gården er solgt.

Jeg arbejder tæt sammen med økonomi- og skatterådgivere ved handler samt planteavls- og miljørådgivere ved forpagtninger, etablering og udvidelse af dyrehold m.v. Jeg kunne blive ved.

Jeg håber at kunne være hovedbestyrelsen og kredsene behjælpelig, hvis der er spørgsmål til afklaring. Det vil jeg se frem til.

Og så en historie fra det virkelige liv, som jeg blev opmærksom på, da jeg var inviteret til hovedbestyrelsesmøde på Gl. Estrup i starten af april 2016. Egentlig ved jeg jo godt, at jeg kommer fra en slægtsgård – både i foreningens og landbrugslovens definition. Men at der i foreningens tidskrift er annonceret et gårdbesøg i Vendsysselkredsen 17. september 2016 på Møgelmosegård fik mig til at tænke over, hvor forunderlig tilfældet kan være.

Møgelmosegård er mit fødehjem og har tilhørt min oldefar, min farfar og min far i 3 generationer – fra 1881 til 1998, altså mere en 100 år. Mine 3 yngre søskende og jeg har aldrig overvejet at overtage, da vi havde lagt andre spor for vores tilværelse.

Jeg fik en god snak med Niels Ole Volhøj – formand for Vendsysselkredsen – da vi mødtes for første gang i april. Jeg er rigtig glad for at kunne deltage på besøget i september og måske fortælle lidt om stedet og tilknytningen til Hammer Bakker, hvor jeg stadig bor.

Sidst vil jeg gerne sige tak til Gunhild Olesen Møller og Ole G. Nielsen for en god modtagelse og en interessant dag ved hovedbestyrelsesmødet i april.

JENS OG ANNA JENSENS FOND

Dansk Slægtsgårdsforening administrerer Jens og Anna Jensens Fond, der uddeler rejselegatertil unge, der vil uddanne sig i teoretisk eller praktisk landbrug i udlandet.

Legatportioner på 5.000 og 10.000 kr. uddeles til ansøgere, der for at komme i betragtning, er i udlandet mindst 6 eller 8 måneder.

Ansøgning sendes til:
Carl Martin Christensen,
Rugvænget 5,
5400 Bogense.

Dansk Slægtsgårdsforening søger hjælpere til administrative opgaver

I forbindelse med at forretningsfører Inger M. Hansen og hjemmesideadministrator Henning Hansen har bebudet deres fratrædelse ved udgangen af år 2016, skal Dansk slægtsgårdsforening have fundet nogle andre, der vil påtage sig disse opgaver. Foreningen forestiller sig at opgaverne kan fordeles ud på flere personer.

Opgaverne består af administration af hjemmesiden, hvortil kredsene kan sende deres arrangementer og indberette ændringer i kredsbestyrelsernes sammensætning, mv.

Desuden en kassereropgave og en sekretæropgave med at holde foreningens medlemskartotek opdateret. Medlemskartoteket bruges til udsendelse af bladet Slægtsgården og opkrævning af kontingent. Der arbejdes på at gå over til e-mail-korrespondance, hvor dette er muligt.

Sekretær opgaven har hidtil bestået af, at optage referat fra hovedbestyrelsesmødet (der er et årligt møde), samt at være behjælpelig med tilrettelæggelse af årsmøder i samarbejde med forretningsudvalget. Desuden er det en sekretær opgave at sørge for at der er dagsordener, regnskaber, stemmesedler og program til stede på årsmødet, samt at modtage tilmeldinger til årsmødet og eventuelt til slægtsgårdsrejsen.

Er du interesseret eller kender du nogen?

Kontaktperson: Fmd. Dansk Slægtsgårdsforening Gunhild Olesen Møller.

Kredsens arrangementer er interessante, og alle er velkomne til at deltage i det, der har interesse. Hvis man vil vide mere om et arrangement, så tag kontakt med formanden for den arrangerende kreds, navn og telefonnummer findes side 2.

Alle aktuelle indbydelser til kredsens arrangementer kan ses på foreningens hjemmeside www.slaegts-gaardsforeningen.dk under punktet kalender.

Haderslevkredsen

Kredsen besøgte den 7. juni Tørning Mølle og afholdt generalforsamling.

Vi blev modtaget af vores guide Knud Kristensen på gårdspladsen, han var en særdeles god og vidende fortæller.

Tørning mølle er en af de største kulturperler i Sønderjylland, med borgbanken, hvor den tidligere Tørning Borgen lå, og hvorfra konger og grever i middelalderen har regeret over land og rige. Hertil kommer bygningskomplekset fra de sidste 500 års møllevirksomhed.

I 1980 blev bygningerne fredet, og i 1982 blev bygninger og de tilliggende jorde købt af skov- og naturstyrelsen. Der er nu oprettet "den selvejende institution Tørning Mølle", der nu har overtaget driften og vedligeholdelse af Møllen og de øvrige bygninger.

Kommer I på disse kanter er Tørning Mølle altid et besøg værd.

Generalforsamlingen foregik stille og rolig. Gunnar Kloppeborg-Skrumsager, Øster Lindet, blev genvalgt.

Desværre måtte vi sige farvel og tak for en god indsats til Else Fromm-Christiansen, "Ultangård", Halk og Jørgen Dahmann, "Gammeleje", Vandling.

Der var mødt 15 medlemmer.

Jens M. Knudsen.

Sjælland Syd

Den 31. maj gik udflugten først til Fløjgården. Vi blev modtaget af gårdejer Arne Hansen, der selv har samlet de godt 2000 effekter, der nu udgør landbrugsmuseet Fløjgården. Det er en enestående samling af gamle hesteredskaber, som er fra år 1800 - 1950. Desuden findes et gammelt landbokøkket. Efter vi havde drukket den medbragte kaffe kørte vi 28 personer til Landbrugsskolen Sjælland, hvis ene afdeling ligger i Høng.

Landbrugsskolen Sjælland er dannet som en fusion mellem Høng Landbrugsskole og Lyngby Landbrugsskole i 2005. Forinden fusionerede Høng Landbrugsskole med Sydsjællands Landbrugsskole i 2001. Landbrugsskolen Sjælland fungerer fra 2007 som en afdeling under Roskilde Tekniske Skole

Forstander Karl-Åge Hornshøj modtog os, og holdt derefter et meget interessant foredrag om landbrugsskolerne i vor tid. Der er ikke mange tilbage, men der er god tilgang til de igangværende. Der var ca. 230 elever på afdelingen i Høng 1/3 er piger. Han gennemgik uddannelserne, tilskudsmulighederne og lønforholdene for de studerende landmænd. De medbragte kalorier samt drikkevarer blev indtaget i skolens have

Knud Pedersen

Midtjysk Kreds

Medlemmerne af Midtjysk Kreds har tidligere modtaget et par breve hen over året fra Dansk Slægtsgårdsforening. Der udsendes ikke flere breve og kredsens medlemmer bedes holde sig orienteret via bladet Slægtsgården. Her står tilmeldings fakta om tid og sted for vore arrangementer. Husk også at I er velkomne i de øvrige kredse.

Tilmelding per mail til Gunhild senest tre dage før arrangementerne. gunhild.olesen.moller@rn.dk

Midtjysk Kreds er i gang med at indsamle e-mail adresser. Så den må I også gerne meddele til Gunhild.

Der deltog 35 i arrangementet på ejendommen Champost i Thy. En familievirksomhed i udvikling.

Vores arrangement på Mausing Mølle den 18. maj var en dejlig aften. Vandmøllen er nævnt i 500 år gamle papirer, men kan være meget ældre. Ejerne Anne Marie og Hans Henrik Christensen fortalte om stedet. Her har folk fået deres korn malet eftersom det på et tidspunkt blev forbudt selv at male korn på gårdene. Maling af korn blev gjort til et skatteobjekt for kongen. Dybe hulveje fører til stedet. Ejerne driver en større malkekvægbesætning i landsbyen Vinderslev, så møllen er deres aftægtsejendom. Kaffen blev indtaget på førstesalen i den restaurerede møllebygning, som er godt et par hundrede år gammel. Der deltog 18 denne aften.

Mandag den 1. august kl. 18.30 besøg på herregården Østergård i Salling. Adr. Østergårdsvej 1. 7870 Roslev. Østergård, Danmarks mindste borg, har 500 års jubilæum i år og den fejring er man ved at forberede. Slægten Krabbe har været knyttet til borgen, som nu er en del af museerne i Salling. Guide er Birger Bavngaard, som vil vise rundt og fortælle om stedet.

Herefter går turen til parkeringspladsen ved den genskabte Grynderup Sø. Det har været et langstrakt projekt og vores medlem Svend Fredholm har afgivet jord til søen og arbejdet med genskabelsen i mere end 25 år. Genskabelsen er belønnet med en naturpris og en hæderspris fra Jægerforbundet. Svend og Kirsten Fredholm har tidligere drevet slægtsgården med kvæg. Gården er nu en planteavlbedrift. Kirsten vil sørge for kaffe og kage på adressen Grynderupvej 44, 7870 Roslev. Pris denne aften for rundvisning på Østergård og kaffe forventer foreningen kan holdes på kr. 50 per person.

Onsdag den 21. september kl. 18.30 besøg på Thorsø Biogas. Kongensbrovej 10, 8881 Thorsø. Der vil blive fortalt om stedet og oprettelsen. Tidligere formand for Midtjysk Kreds, Jens Skytte, er bestyrelsesmedlem i Thorsø Biogas, og har været med i hele processen. Bagefter besøger vi Jens Skytte på Aldrupgård. Aldrupvej 3. 8860 Ulstrup. Det er måske lige midt i høsten og efterårsarbejdet, så Jens Skytte vil afbyrde arbejdet og hoppe ned af traktoren denne aften. Vi skal selv medbringe kaffe, som vi kan drikke i storstuen.

Samme aften indkaldes der til generalforsamling i Midtjysk Kreds.

Hvis I kender folk der er interesseret i at deltage i vore arrangementer er de hjertelig velkomne. For på den måde udbreder vi kendskabet til foreningen.

Gunhild Olesen Møller

Sydlig Sønderjylland

Kredsen inviterede til aftenudflugt til Beredskabsstyrelsen i Tinglev tirsdag den 17. maj. 18 medlemmer deltog.

Vi begyndte aftenen med et måltid. Derefter overværede vi en stor øvelse og fik rundvisning i området, og hørte om Beredskabet i Danmark. Aftenen slutter med kaffe.

Næste arrangement er i september, hvor vi besøger Gråsten Landbrugsskole.

Chresten A. Krogh.

Vestsjællandskredsen

Som annonceret i bladet 441 skulle vi 19. maj besøge Pumpestationen v, Audebo.

Vi mødtes kl. 13, hvor vores guide Arne Andersen var klar til at vise de 26 deltagere rundt på pumpestationen.

I "skolestuen" fik vi vist en film og suppleret med fortælling om arbejdet med at tømme Lammefjorden, grave kanalsystemet, genskabe eller nyskabe det der nu er blevet til Lammefjorden, som har noget af Danmarks bedste jord til at dyrke grønsager i.

På en rundtur i pumpestationen, så vi ikke alene de store pumper og turbiner men også mange billeder af de forskellige arbejdssituationer, der havde været i årenes løb og landskabet "tilblivelse".

Vejret var med os så vi kunne drikke vores medbragte kaffe i det fri. Efter kaffen gik vi en tur på dæmningen og på den anden side dæmningen ser vi Issefjorden/Holbæk fjord.

Arne Andersen ville efterfølgende vise os nogle steder, hvor Lammefjorden "koger", så vi kørte efter ham til Fårevejle hvor der på en mark var nogle steder, hvor jorden gængede under os, det var meget interessant, men for den enkelte landmand besværligt. På sådanne marker skal man være forsigtig med sin traktor, for er landmanden ikke opmærksom, så køre han fast.

Her sluttede vores tur. Til turen var der ikke sendt særskilte invitationer ud, Denne tur var "kun" annonceret i Slægtsgårdsbladet, men jeg er tilfreds med fremmødet på 26, og de fremmødte var også tilfredse med den måde at få invitation på.

Karen Andersen

Århuskredsen

Forårsmødet fandt sted den 20. maj i Væksthusene, Botanisk have, Århus. Vi var 13 deltagere, der havde en dejlig oplevelse. Vi fik en guidet gennemgang af planterne i væksthushusenes fire klimazoner med smukke blomster og sjove, spændende og imponerende planter.

Alt var godt på grund af den informative opbygning og guidens viden, glæde og venlighed. Desuden må nævnes sommerfuglene og områdets velholdte fremtræden - ude såvel som inde.

Der er gratis adgang for alle, og stedet bruges flittigt også af forskere såvel som skoleklasser. En tur dertil kan absolut anbefales.

Anne Lis Ladefoged

Vendsyssel

Har været på gård og virksomhedsbesøg på "Drivsholm", hos: Anette og Niels Drivsholm. Det er et planteavlslandbrug. Men hovedindtægten, og det som kræver mest arbejde, er Hotel / B & B på gården, og et nyindrettet hus i Børghlum og et hus i Løkken som også lejes ud. Vi så først den flotte have med mange læsteder og hyggelige kroge, hvor gæsterne kan opholde sig. Inde så vi de flotte værelser. Vi samledes i spisestuen, hvor vi fik aftenkaffe med tilbehør.

Derefter afholdt vi vores generalforsamling. Der var genvalg til Finn Moltsen og Niels Ole Volhøj. Aftenen samlede 10 besøgende. Det var en rigtig god aften.

Kære Medlemmer, hvis bestyrelsen skal blive ved med at arrangere noget, så må I møde op!!

Lørdag den 17. september, kl. 14.00 skal vi besøge Andreas Helgstrand. "Møgelmossegård"

"Helgstrand Dressage" Uggerhalne, Uggerhalnevej 80, 9310 Vodskov. Andreas er berider, VM- og OL-medaljevinder.

På gården er der 40 ansatte og plads til ca. 140 heste.

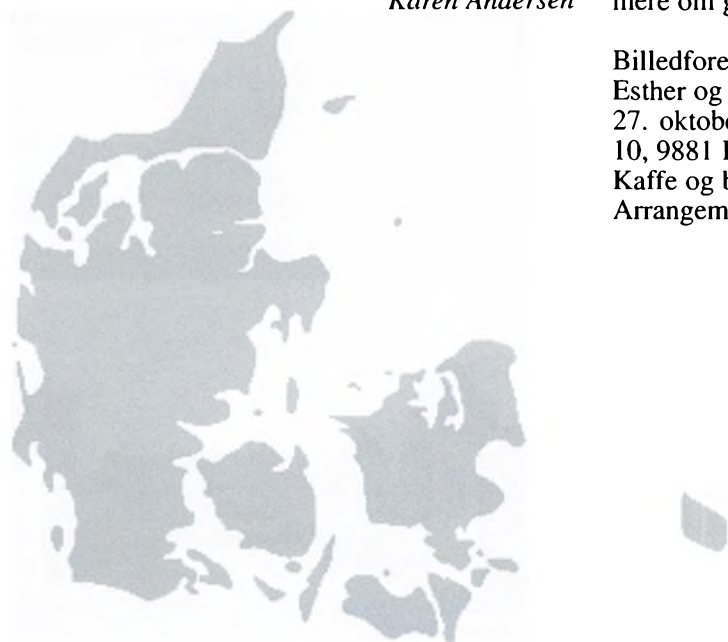
Efter rundvisningen, mødes vi i gårdens kantine, hvor vi kan drikke vores medbragte kaffe, der vil også blive fortalt mere om gårdens drift. Deltagerpris: 20 kr. pr. person.

Billedforedrag om New Zealand & Syd Australien ved Esther og Niels Ole Volhøj samt Finn Moltsen torsdag den 27. oktober, kl. 19.00 på Klitgården i Tversted, Østervej 10, 9881 Bindselev.

Kaffe og brød medbringes.

Arrangementet laves sammen med Vendsyssel-Gildet.

Niels Ole Volhøj

Returadresse:
Inger M. Hansen,
Svalevej 13, 4440 Mørkøv
ID: 47395

Om kredsaktiviteterne

I overensstemmelse med Dansk Slægtsgårdsforenings hovedbestyrelses iver efter at spare, så udsendes der ikke længere indbydelse til kredsens arrangementer på smuk og værdig måde med et respektfuldt brev. Medlemmerne må fra nu af orientere sig i medlemsbladet, under afsnittet "Nyt fra Kredse". Som noget nyt udarbejdes en oversigt over kommende aktivitet. Denne gang bringes denne aktivitetskalender på bagsiden. Kontingentet, vi betaler, er til landsforeningen, og derfor er vi alle medlemmer af alle kredse, og ethvert medlem er velkommen i alle kredse.

Lolland-Falsterkredsen

7. september: Besøg på Øllingesøgård.

Midtjysk kreds

1. august: Besøg på Østergård i Salling.

21. september: Besøg på Thorsø Biogas og Aldrupgård.

Vendsyssel

17. september: Besøg hos Andreas Helgstrand, "Møgelmosegård".

27. oktober: Foredrag om New Zealand og Sydaustralien.

